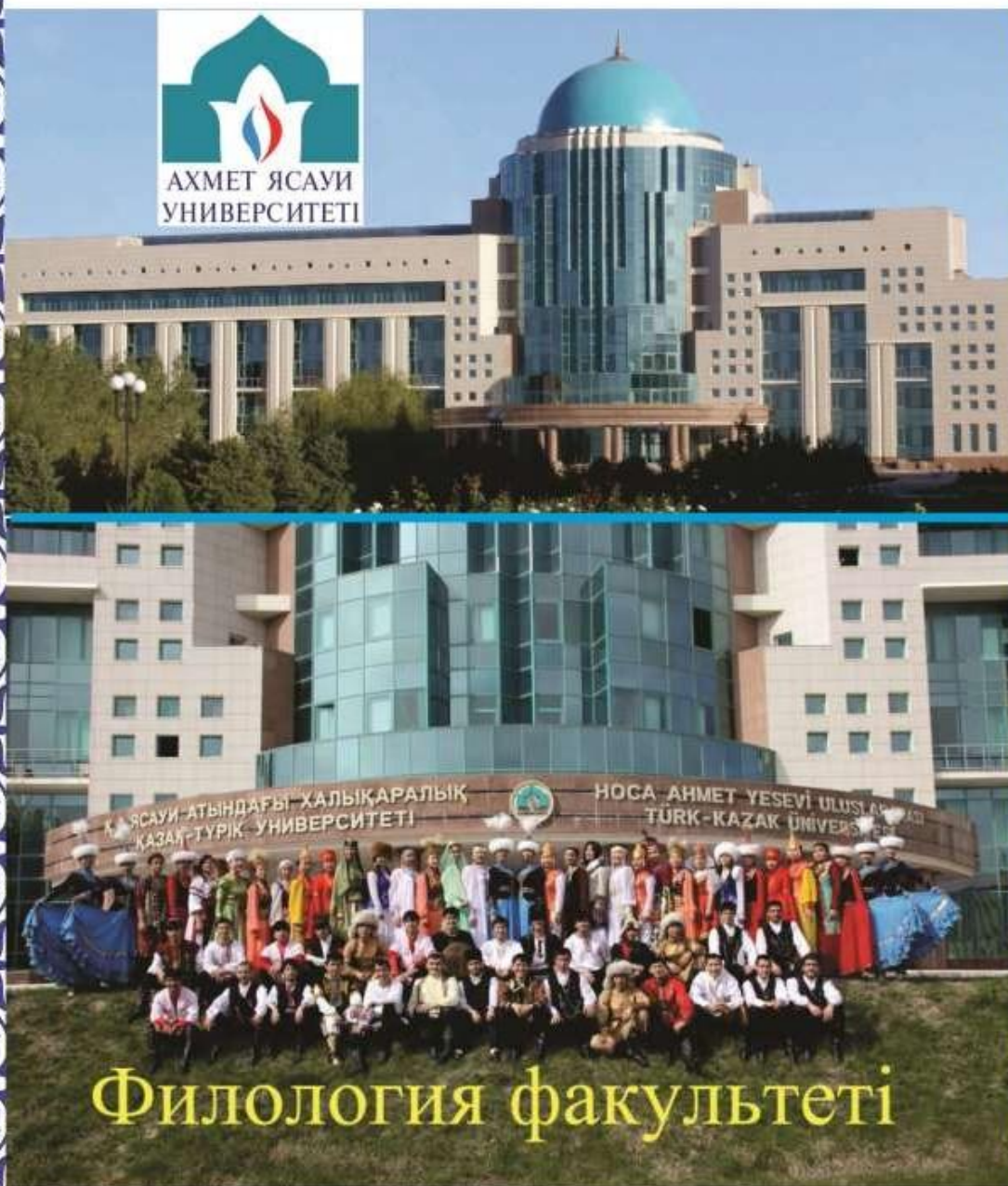

Международный научно-популярный журнал
ISSN 2073-333X

Наука и жизнь Казахстана Қазақстанның ғылымы мен өмірі

№4 (60) 2018

Филология факультеті

Құрылтайшы:
«ҚҰҚЫҚТЫҚ МИССИЯ» ҚОҒАМДЫҚ ҚОРЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН КРИМИНОЛОГИЯЛЫҚ КЛУБЫ

Учредитель:
ОБЩЕСТВЕННЫЙ ФОНД «ПРАВОВАЯ МИССИЯ»
МЕЖДУНАРОДНЫЙ КАЗАХСТАНСКИЙ КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ КЛУБ

Founder:
PUBLIC FOUNDATION «LEGAL MISSION»
INTERNATIONAL KAZAKHSTAN CRIMINOLOGY CLUB

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҒЫЛЫМЫ МЕН ӨМІРІ
НАУКА И ЖИЗНЬ КАЗАХСТАНА
SCIENCE AND LIFE OF KAZAKHSTAN
Халықаралық ғылыми-көпшілік журнал
Международный научно-популярный журнал
International popular-science journal

№4(60) 2018

ЗАҢТАНУ
ЮРИСПРУДЕНЦИЯ
LAW

Астана 2018

Жүнісов Ж.С.

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ халықаралық құқық кафедрасының аға оқытушысы, халықаралық құқық магистрі, E-mail: zhassulan.78@mail.ru

Сайрамбаева Ж.Т.

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ халықаралық құқық кафедрасының доценті, заң ғылымдарының кандидаты, E-mail: zhuldyz_sairam@mail.ru

ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚТЫҢ КЕДЕН ОДАҒЫ КЕДЕН КОДЕКСІ

Түйін. Мақалада Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексінің жаңалықтары қарастаралады. Сонымен қатар мақалада Кодекстегі негізгі 19 жаңадан енгізілген өзгерістер қарастырылған.

Түйін сөздер: Еуразиялық экономикалық одақ, Кеден одағы, Кеден кодексі, декларация, қатысушылар.

Резюме. В статье рассматриваются новизны Таможенного кодекса Евразийского экономического союза. А также в статье рассмотрены 19 новых положений, которые внесены в Кодекс.

Ключевые слова: Евразийский экономический союз, Таможенный союз, Таможенный кодекс, декларация, участники.

Summary. The article considers the novelty of the Customs code of the Eurasian economic Union. And in the article 19 of the new provisions, which are included in the Code.

Key words: The Eurasian economic Union, the Customs Union, the Customs code, the Declaration, the participants.

Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден одағы — ортақ нарықтың маңызды бөлігі болып табылатын Еуразиялық экономикалық одақ елдерінің кеден одағы. Кеден одағына қатысушы елдер үшінші елдермен саудасында бірыңғай кеден тарифтерді және өзге де реттеу шараларын қолданады.

Кеден одағына қатысушы елдерге Қазақстан (2010 жылдың 1 шілдесінен), Ресей (2010 жылдың 1 шілдесінен), Беларусь (2010 жылдың бшілдесінен), Армения (2014 жылдың 10 қазанынан. Қосылу туралы Шартының күшіне енген күні: 02 қаңтар 2015 жыл) және Қырғызстан (2015 жылдың 8 мамырынан. Қосылу туралы Шартының күшіне енген күні: 12 тамыз 2015 жыл) жатады.

16 қараша 2016 жылы Еуразиялық үкіметаралық кеңесінің ұйғарымымен Еуразиялық экономикалық одақтың (ЕАЭО) Кеден кодексі туралы Шарт қабылданып, қол қоюға шығарылды [1].

2016 жылдың 26 желтоқсан күні Жоғарғы Еуразиялық экономикалық кеңестің Санкт-Петербург қаласында өткен отырысында ЕАЭО елдерінің басшылары Одақтың Кеден кодексі туралы Шартқа қол қойды. ЕАЭО Кеден кодексі 2017 жылдың 1 шілде күнінен бастап күшіне енді.

Жаңа құжат 2013 жылдың желтоқсан айынан бастап, яғни үш жыл бойы дайындалды. ЕАЭО Кеден кодексін дайындау үдерісіне мемлекеттік органдар өкілдерімен бірге алғаш рет ЕАЭО мүше мемлекеттерінің бизнесі өкілдері де қатысты.

ЕАЭО Кеден кодексі Еуразиялық экономикалық одақ пен Қазақстан Республикасында кедендік реттеуді іске асыратын негізгі құжат болып табылады және Одақ құқығын құрайтын негізгі құжаттар тізіміне кіреді. ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасы өкілдерінің ЕАЭО Кеден кодексінің жобасын дайындау жұмысына қатысуы мұндай стратегиялық құжатты дайындау және талқылау сатысында кәсіпкерлер қауымдастығының көптеген мәселелерін шешуге мүмкіндік бергені сөзсіз. Сол проблемалардың ішінен келесі ең ірі мәселелерді атап өтуге болады:

- қолданыстағы заңнама мен қалыптасқан практиканың жетілдірілуі;
- кеден үдерістерінің ескіруі және оларды модернизациялау қажеттілігі;
- әкімшілік кедергілерді қысқарту керектігі;
- кеден шекарасын өтуді және мемлекет ішіндегі кедендік «тазарту» жүргізуді жеделдету;
- кеден ісі бойынша заманауи ақпараттық технологиялар мен халықаралық стандарттарды енгізу;
- сыртқы экономикалық қатынастарға қатысушылармен және өзге де кеден төңірегіндегі инфрақұрылымға қатысушылармен (тасымалдаушылар, қоймалардың иелері, арнайы экономикалық аймақтардың резиденттері, кеден брокерлері және т.б.) кеден органдарының қарым-қатынасы кезінде жемқорлық көріністерін жоққа шығару.

Жобаны дайындаушылар алдында, негізгі мәселеден (яғни, қолданыстағы кеден заңнамасын жаңарту) басқа, ЕАЭО Кодексінің мәтініне Кеден одағының кедендік құқықтық қатынастарды реттейтін Кеден Одағындағы кедендік құқықтық қатынастарды реттейтін 30-дан асатын халықаралық шарттарды кодификациялау мәселесі де тұрды.

ЕАЭО Кеден кодексінің жобасын дайындау кезінде бизнестің қойған негізгі мәселелері келесілер еді:

- әрбір шаруашылық субъектісінің өз құқықтары мен міндеттерін білетіндей нақты да анық құқықтық қатынастарды орнату;
- кеден органдарының шешім қабылдаған кездегі субъективизмін жоққа шығару, соның ішінде ақпараттық жүйелер мен ақпараттық технологияларды қолдану арқылы;
- кеден операцияларын жүргізу мерзімдерін қысқарту;
- уәкіл етілген экономикалық операторлар институтын одан ары дамыту;
- жалпы алғанда, кеден заңнамасындағы да, заңнаманың басқа салаларындағы да коллизияларды (қақтығыстарды) жою [2].

Үш жыл жүргізілген жұмыстың нәтижесі болып табылатын Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексі 9 бөлімнен, 61 тараудан және 465 баптан тұрады [3].

Жаңа Кодекс жобасын дайындау мерзімі үш жылға созылғандығы мұндай ауқымды құжат үшін үлкен емес. Мысалы, Еуропалық одақтың кеден заңнамасын әзірлеу он жылдан астам уақытқа созылды. Сарапшылар Кеден одағының Кеден кодексі бойынша алты жыл жұмыс істеу кезінде барлық анықталған, құқық қолдану практикасындағы олқылықтар мен алшақтықтарды жаңа Кодексте біржақты жазып белгілеуді ұсынды және соның нәтижесінде дайындау мерзімі созылып кетті. Еуразиялық экономикалық комиссиясы Кеден заңнамасы және құқық қолдану практикасы департаменті директорының орынбасары Е. Бричева кедендік реттеу мәселелеріндегі ұлттық және ұлтүсті сегментінің өзгеруі туралы әңгімелеп берді. Оның айтуынша қолданыстағы Кеден кодексінде 330 сілтеме норма қамтылған, олардың бестен екісі – салықтық, валюталық, әкімшілік, азаматтық және заңнаманың басқа да салаларына сілтеме нормалар. Мұндай сілтеме нормалар жаңа Кодексте де қалды. Ал кедендік реттеуге байланысты сілтеме нормалар (олардың саны Кеден одағының қолданыстағы Кеден кодексінде 211) түбегейлі қайта қаралды.

Жаңа кодекс мәтінінің өзінде ұлтүсті деңгейге ауыстырылған нормалар қатарында кеден өкілінің ортақ міндетін, тауарлардың шығарылған жері туралы алдын ала шешімдер қабылдау мәселелерін реттеуді, толық емес декларациялау, кезең-кезендік кедендік декларациялау сияқты декларациялау ерекшеліктерін және жиналмаған немесе бөлшектелген түрде, соның ішінде жиынтықсыз немесе аяқталмаған түрде тасымалданатын тауарларды кедендік декларациялау ерекшеліктерін атауға болады. Сонымен қатар Кодекстің қабылдануымен Комиссия реттейтін мәселелер саны айтарлықтай артады, өйткені ЕАЭО Кеден кодексінде Еуразиялық экономикалық комиссия құзыретін көздейтін 279 норма қамтылған. Бұлар - жинақтарды, анықтамалықтарды, жиынтық тізілімдерді және ақпаратты қалыптастыру жөніндегі құзыретті есептемегендегі нормалар. Осы 279-дың 96-сы қолданыстағы құзыреттер, ал 183-і Комиссияның жаңа құзыретін көздейді [4].

ЕАЭО Кеден Кодексінің [5] негізгі жаңалықтарына келетін болсақ, олар [6, 112 б.]:

1) Электрондық кедендік декларациялауды қолдану басымдығы және жазбаша декларациялауды тек айрықша жағдайларда ғана қолдану – бұл Кодекстің басты жаңалығы (қағаз технологиялардан толық бас тарту);

2) Кедендік декларацияны тіркеу мен тауарларды ішкі нарыққа жіберуге байланысты кедендік операцияларды автоматты түрде, яғни кеден органдарының ақпараттық жүйелерін қолдану арқылы, жүргізу мүмкіндігі – әлемнің санаулы елдерінде ғана іске асырылған абсолютті жаңалық;

3) Тауарлық декларация мен транзиттік декларацияда көрсетілуге тиіс мәліметтердің оңтайлануы (оптимизация) – бұл мәліметтер саны маңызды түрде қысқартылмағанмен, болашақты ондай қысқартылу мүмкіндігі қарастырылған;

4) Кедендік декларацияны толтыруға негіз болған құжаттарды кеден органына көрсетпестен декларацияның өзін ғана беру мүмкіндігі - транзитті декларациялаудан бастап тауарды ішкі нарыққа жіберуге дейінгі барлық сатыларда декларациялаудың мәлімдеу қағидасына мүмкіндік қарастырылған;

5) Тауардың кеден аумағына әкелінуіне және әкетілуіне, сондай-ақ кедендік декларациялау мен тауарды ішкі нарыққа жіберуге байланысты кедендік операцияларды жүргізу кезінде «бір терезе» тетігінің қолданылуы. Бұл құжаттарды бір рет ғана ұсыну қағидасы. Егер ақпарат мемлекеттік органдардың мәліметтер базасында бар болса, кедендік бақылау кезінде ол ақпарат ұсынылмайды;

6) «Декларант» ұғымын қайта қарастыру және сол арқылы декларациялануды оңайлатуға, сыртқы экономикалық мәміле түсінігінен арылуға, ЕАЭО резиденттері арасындағы мәмілелер бойынша кеден шекарасы арқылы өткізілетін тауарларды декларациялау бойынша проблемаларды шешуге қол жеткізілді;

7) Кедендік декларация берілгенге дейін (кедендік декларациялауға дейін) тауарды ішкі нарыққа шығару мүмкіндігінің кеңейтілуі – мұндай мүмкіндік уәкіл етілген экономикалық операторлардың тауарлары мен экспресс-жүктер бойынша ғана емес, сондай-ақ инвестициялық контрактілер мен экономикалық процедуралар шеңберінде де қарастырылған, бұл болса келген жүктердің 70% жуығын декларациясыз бірден пайдалануға мүмкіндік береді, ал декларацияны тауар ішкі нарыққа шығарылғаннан кейін бір ай ішінде беруге және төлемдерді пайызсыз кейінге шегеруге мүмкіндік туғызады;

8) Импорттық кеден баждарын төлеу мерзімі бойынша шегерім беру мәселелері қайта қарастырылды. Ендігі жерде, егер қамтамасыз етілген жағдайда және кейіннен пайыздар төленетін болса, тауарларды ішкі нарыққа жібергеннен соң баждарды төлеу мерзімі барлық жағдайларда 30 күнге дейін шегерілуге мүмкіндік туғызылды. Пайызсыз шегерім жағдайларының тізімі Еуразиялық экономикалық комиссия шешімі арқылы қосымша кеңейтілуі мүмкін;

9) Алдын ала ақпарат беру мен оны пайдалану тетіктері қайта құрылды - енді кеден органдары берілген ақпаратты бағалауға, оны декларанттың өтініші бойынша тауардың келуі туралы хабарлама ретінде, уақытша сақтау, транзит және декларациялау үшін құжат ретінде пайдалануға міндетті. Алдын ала хабарлау жүйесін енгізу арқылы жүктерді шекарадан өткізу процедураларын тездетуге және оңайлатуға мүмкін пайда болды;

10) Алдын ала декларациялау тәсілдері нақты реттелінді - заңнаманың өзгеруі бұрын беріліп қойған декларация бойынша тауарды ішкі нарыққа жіберілу шарттарын өзгертпейді (жаңа тыйымдар мен шектеулерді есептемегенде). Егер жүк алдын ала декларацияланып қойған болса, кеден бажы ставкаларының өзгеруі бұрын төленген ставканы өзгерте алмайды;

11) Сыныптау шешімдерін қайта қарау мәселелері нақты түрде ретке келтірілді. Тауарлардың сыныпталуы үшін берілген құжаттардың анық ауыстырылғаны расталмаса, жаңа сыныптау шешімдерінің қабылдануы бұрынырақ берілген кодтар бойынша жаңа төлемдерге алып келмеуі тиіс. Енді Сыртқы экономикалық қызметтің тауарлық номенклатурасы кодтарының өзгертілуі қазіргідей кәсіпкерге пеня (айып) төлеу міндетін жүктемейді. Бұл болса талап-арыз берудің ескіру мерзімін қысқартпайды және кеден органдарының нақты назарын посткедендік бақылауға ауыстырады;

12) Уәкіл етілген экономикалық операторлар үшін арнайы жеңілдіктер тізімі біраз кеңейтілген - уәкіл етілген экономикалық операторларының жаңа жүйесі уәкіл етілген операторлардың торабын құруға мүмкіндік туғызады: тасымалдаушы, қойма иесі, брокер, декларант. Уәкіл етілген тасымалдаушы (бірінші типтегі куәлік) кедендік транзит процедурасы бойынша тауарларды тасымалдау кезінде толық қозғалу еркіндігіне және минималды бақылауға қол жеткізеді. Транзит бойынша уәкіл етілген оператор ЕАЭО бүкіл аумағында танылатын болады. Адал тасымалдаушы барынша мүмкін оңтайландырылған процедуралармен және барынша аз бақылаумен бүкіл ЕАЭО аумағы бойынша транзиттік тасымалдаулар жүргізе алады;

13) Транзит кезіндегі бақылау жүргізу мерзімі қысқартылды. Егер барлық кедендік процедуралар бойынша (тексеру, байқау, сараптау және т.б.) мерзім 10 күнді құраса, транзит үшін бұл мерзім - 5 күн деп белгіленіп отыр.

14) Мультимодульды тасымалдауларды бірғана тасымалдау құжатымен декларациялау мүмкіндігі қарастырылған. СЭЖ қатысушыларына жолда келе жатқан барлық жүктерге бір ғана транзитті декларацияны толтыру мүмкіндігі беріліп отыр. Оның бір ғана шарты– барлық жүктеу мен қайта жүктеулерді және көлік түрлерінің ауыстырылуын қоса алғанда жүктің жеткізілуін ұйымдастыратын, барлық ережелердің бастан аяғына дейін сақталуын бақылайтын бір жауапты тұлғаның болуы. Бұл болса "Қазақстан темір жолына" ұлттық оператор болып, мультимодульды тасымалдауларды бір контракт және бір көлік құжаты бойынша жүзеге асыруға мүмкіндік береді;

15) Кеден өкілдерінің жауапкершілігі нақты реттелген. Егер кеден өкілі декларанттың берген құжаттары жалған екіндігін білмеген болса және білуі де мүмкін емес болса, ол жауапқа тартылмайды және төлемдерді төлеу бойынша біріккен міндет оған жүктелмейді;

16) Арнайы экономикалық аймақтардағы қызметке бақылау қайта қарастырылды. Енгізілген өзгерістер Арнайы экономикалық аймақтар шеңберіндегі бақылау және әкімшілік ету мәселелерін, оның ішінде лгистикалық Арнайы экономикалық аймақтар (мысалы, «Қорғас - Шығыс қақпасы») мен «Қорғас» халықаралық шекаралық сауда орталығының айрықша экономикалық аймағындағы мәселелерді шешуге мүмкіндік береді;

17) Бажсыз сауда дүкендерінің қызметіне кеңейтілді. Мұндай дүкендерді бүгінгідей тек елден шығу жерлерінде ғана емес, елге кіру жерлерінде де ашуға мүмкіндік туындап отыр. Бажсыз сауда дүкендерінде ЕАЭО ішіндегі сауда рұқсат етіледі. Мысалы, Мәскеуге ұшып бара жатып, қазақстандық тұлға мұндай дүкеннен сауда жасай алады;

18) Кеден өкілдерінің (брокерлердің) қызметін қамтамасыз ету қаражатын қайта қарастыру. Бүгін брокерлер үшін мұндай қаражат - 1 млн. евро құрап отыр. Бұл соманың көлемін ЕАЭО шешімімен өзгерту мүмкіндігі енгізілді;

19) Шартты түрде жіберілген тауарларға бақылаудың қысқартылуы. 2010 жылдың 1 шілде күніне дейін кіргізілген тауарларды, олардың ішінде жер қойнауларын пайдаланушылардың таураларын, бірақ шартты түрде ішкі нарыққа жіберілген (жеңілдігі бар) тауарларды кедендік бақылаудан алып тастау мүмкіндігі қарастырылған. Бүгінгі күні мұндай тауарлар мерзімсіз уақыт бойы кедендік бақылауда тұрады, сондықтан, мысалы, ТеңізШевроОйл, Филипп Моррис сияқты компаниялардың кіргізген тауарларын бұрын берілген жеңілдіктердің төленуін және өсімпұлды ескере отырып, сатуға, өндеуге, сыртқа шығаруға болмайды. Сол сияқты Дүниежүзілік Сауда Ұйымы ставкалары бойынша кіргізілген тауарларды бес жылдан кейін кедендік бақылаудан алып тастау көзделген.

ЕАЭО Кеден кодексі туралы Шартқа қол қойылғаннан кейін Қазақстан аумағында жүзеге асыру үшін осы Шартты Парламент ратификациялады.

Одан кейінгі келесі қадамдар – Қазақстан Республикасы жаңа Кеден кодексінің қабылдау («Қазақстан республикасындағы кедендік реттеу туралы» ҚР Кодексі 2017 жылғы 26 желтоқсанда қабылданып, күшіне 2018 жылдың 01 қаңтарынан бастап енді), Еуразиялық экономикалық комиссияның тиісті шешімдерін даярлау, ЕАЭО Кеден кодексінің сілтеме жасаған нормаларын іске асыруға бағытталған кедендік реттеу саласындағы Қазақстанның заңға бағынышты актілерін қабылдау.

ЕАЭО Кеден кодексі арқасында Одақтың сыртқы шекарасындағы кедендік ресімдеу біріздендіріліп, тауар тасымалдау шарттары айтарлықтай оңайлатылатын болады [7].

Ең соңғы сатыда Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі мен Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті кәсіпкерлік қауымдастығына ЕАЭО Кеден кодексінің ережелерін түсіндіру жұмыстарын жүргізуі тиіс, соның ішінде аймақтарға барып түсіндіру жұмыстары да қарастырылған.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. *Распоряжение Евразийского Межправительственного Совета от 16 ноября 2016 года №19 О проекте Договора о Таможенном кодексе Евразийского экономического союза* // http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=36141957
2. *Таможенный кодекс ЕАЭС: изменения во благо бизнеса* // <http://palata.kz/ru/news/25190-tamozhennyj-kodeks-eaes-izmeneniya-vo-bлаго-biznesa>
3. *Таможенный кодекс ЕАЭС 2017* // <http://tkeaes.ru/>
4. *Кадыркулов М. Үш жыл – ЕАЭО Кеден кодексі секілді ауқымды халықаралық шартты дайындау үшін ұзақ мерзім емес* // <http://www.eurasiancommission.org/kk/nae/news/Pages/07-12-2016-5.aspx>
5. *Проект Договора о Таможенном кодексе Евразийского экономического союза (16 ноября 2016 года)* // http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31645014#pos=0;0
6. *Евразийский экономический союз: новая реальность – новые возможности: под общ. ред. Валовой Т.Д. – М., 2017. – 168 с.*
7. *Еуразиялық экономикалық одақ елдері Кеден кодексінің жобасына келісті* // <http://www.eurasiancommission.org/kk/nae/news/Pages/2016-08-12-1.aspx>

МАЗМҰНЫ/ СОДЕРЖАНИЕ/ CONTENT

Ибраева А.С., Турсынқулова Д.А. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАРЫ ҮШІН ЗАҢ АЛДЫНДАҒЫ ЖАУАПТЫЛЫҚ	8
Ибраева А.С., Усеинова Г.Р., Байкенжеев А.С., Турсынқулова Д.А. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЗАҢ ҒЫЛЫМЫНЫҢ ДАМУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	14
Нысанова С. К., Султанова А. Т., Жағыпар Ж. Ж. ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОТНОШЕНИЙ ПО УСТРОЙСТВУ ДЕТЕЙ, ОСТАВШИХСЯ БЕЗ РОДИТЕЛЬСКОГО ПОПЕЧЕНИЯ.....	23
Orsayeva R.A. FEATURES OF GROUP JUVENILE DELINQUENCY	27
Абилшеева Р. К. АР-ОЖДАН БОСТАНДЫҒЫ МЕН СӨЗ БОСТАНДЫҒЫНЫҢ РУХАНИ ҚҰҚЫҚТЫҚ САБАҚТАСТЫҒЫ	31
Алаева Г. Т., Джумабаева К. А. ПАТЕНТ КАК ФОРМА ОХРАНЫ ОБЪЕКТОВ ПРОМЫШЛЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ	33
Алаева Г. Т., Жуманбаева Н. А. КОЛЛИЗИИ ПАТЕНТНОГО ПРАВА	37
Алиева И.Ж., Базарова Г.С. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕН ШЕТ ЕЛДЕРДЕГІ АЗАМАТТАРДЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ҚҰҚЫҒЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ НОРМАЛАРДА БЕКІТІЛУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	42
Асанова С. Э. МИРОВОЕ СОГЛАШЕНИЕ СТОРОН - ФОРМА ПРЕКРАЩЕНИЯ СУДЕБНОГО СПОРА.....	46
Ауешова Б. Т. МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕГІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ЫНТАЛАНДЫРУДЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕСІ.....	50
Ашимова Д. И., Галиев А. С. ЛИШЕНИЕ СВОБОДЫ КАК ВИД УГОЛОВНОГО НАКАЗАНИЯ.....	53
Базарова Г.С., Ыбырай А.К. СТАНОВЛЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В СФЕРЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРАВ В СТРАНАХ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА.....	57
Калиева Г.С. ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В СФЕРЕ ТАМОЖЕННОГО ДЕЛА: теоретический аспект	61
Карбеков К.С., Григорьев В.В. ОСНОВНЫЕ ЧЕРТЫ И ПОНЯТИЯ СОВРЕМЕННОГО ЭКСТРЕМИЗМА	65
Джумабаева Қ. А., Ерболова Н. С. МҰРАГЕРЛІК ҚҰҚЫҚТЫҢ ДАМУ ТАРИХЫНЫҢ ЖОЛДАРЫ	68
Нысанбекова Л.Б., Жақсылықова Ж. ЕАЭО ЕЛДЕРІ САЛЫҚ ЗАҢНАМАСЫНЫҢ КЕЙБІР ЕРЕЖЕЛЕРІНЕ САЛЫСТЫРМАЛЫ-ҚҰҚЫҚТЫҚ САРАПТАМА	74
Қуаналиева Г. А., Жетібаев Н. С. ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАРДЫҢ КӨПТІГІ ЖӘНЕ СЕБЕПТІ БАЙЛАНЫС МӘСЕЛЕЛЕРІ	80

Қуаналиева Г.А., Рахимова Г.Н. ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚТАҒЫ СЕБЕПТІ БАЙЛАНЫСТЫ АНЫҚТАУДАҒЫ ТҰЖЫРЫМДАР МЕН КӨЗҚАРАСТАР	87
Жангушукова А. З., Мирамбаева Г. Ж. САЛЫҚТЫ ТӨЛЕУДЕН ҚЫЛМЫСТЫҚ ЖАЛТАРУ ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ТАРИХИ ЖӘНЕ САЛЫСТЫРМАЛЫ АСПЕКТІЛЕРІ	94
Жумагулов Т. Б. МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ВОДНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	98
Үдербаева Б.А., Жүнісов Ж.С., Базенов А. ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚТЫҢ КЕДЕН КОДЕКСІ ЖОБАСЫН ТАЛҚЫЛАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	103
Жүнісов Ж.С., Сайрамбаева Ж.Т. ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚТЫҢ КЕДЕН ОДАҒЫ КЕДЕН КОДЕКСІ	107
Бегманова Ж.С., Даркенбаев А.И. МҰСЫЛМАН ҚҰҚЫҒЫНДА АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫНЫҢ ТҮСІНІКТЕМЕСІ	111
Исибаева Е. И. ЖЕРГЕ ЖЕКЕ МЕНШІК ҚҰҚЫҒЫ МЕН ЖЕР ПАЙДАЛАНУ ҚҰҚЫҒЫНЫҢ ЗИЯНЫН ӨТЕУ	115
Искаков И.М., Амантай А. КОНСТИТУЦИЯ ЖӘНЕ ЗАҢДАР ТҰТЫНУШЫЛАР ҚҰҚЫҒЫН ҚОРҒАУДЫҢ КЕПІЛІ: ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕ	119
Калкаева Н.Б., Хведелидзе М.Ж. ПРОЦЕССУАЛДЫҚ КЕЛІСІМ ИНСТИТУТЫНЫҢ ОРЫНДЫЛЫҒЫ: ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ (Қазақстан заңнамасы бойынша)	123
Қаржасова Г. Б., Балгимбеков Д. У., Байкенжина К. А. ЕСІРТКІ ЗАТТАРЫ НЕМЕСЕ ПСИХОТРОПТЫ ЗАТТАРДЫҢ ЗАҢСЫЗ АЙНАЛЫМЫ ҚЫЛМЫСЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖОЛДАРЫ	131
Конысбекова М.Р. ЖАЗАНЫҢ ТИІМДІЛІГІНЕ ӘСЕР ЕТЕТІН ФАКТОРЛАР	135
Конысбекова М.Р. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСТІҢ ЖАЛПЫ ҰЙЫМДАСТЫРЫЛУЫ	139
Конысбекова М.Р. СПЕЦИФИКА МЕТОДОВ И ПРИЕМОВ КРИМИНОЛОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ	143
Мусекенова А. А., Әлекбаева М. М. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖАЛПЫҒА МІНДЕТТІ БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ	148
Карбеков К.С., Насырова Э.М. ГЛАВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ТЕРРОРИЗМА	151
Таубаев Б. Р., Мусекенова А. А. НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ НОВОГО УГОЛОВНОГО КОДЕКСА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	153
Taubayev B., Mussekenova A. PLACE AND ROLE OF PROSECUTORS IN THE SYSTEM OF STATE BODIES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN AND ITS ROLE IN THE PROTECTION OF HUMAN AND CIVIL RIGHTS	159